

ursprungl. *Skämta tiden*, d. v. s. förkorta tiden) 1) (fordom) Qväda och förtälja gamla sagor eller annat märkvärdigt till tidens fördrifvande. — 2) (nu) Säga, yttra, skriva något lustigt, för att framkalla löje hos andra. *S. fint, groft, lågt. S. med ell. öfver något. S. med någon*, vexla skämtsamma ord med någon; äfv. gyckla med någon. *Han låter icke s. med sig, det är icke all s. med honom*, han tål ej skämt (se d. o.). *S. bört*, se *Bortskämta*. — *Syn.* Narras, Gyckla, Raljera, Spektakla. — *S-nde*, part. pres. Brukas adjektivt i samma mening som: Skämtsam.

SKÄMTAKTIG, a. 2. Se *Skämtsam*. — *Skämtaktighet*, f. 3. — *Skämtaktigt*, adv.

SKÄMTAN, f. sing. indef. (gam.) Tidens fördrifvande med sång och förtäljande af gamla sagor. **SKÄMTANDE**, n. 4. Handlingen, då man skämtar.

SKÄMTARE, m. 3. En, som skämtar, är fallen för att skämta.

SKÄMTEDIKT, f. 3. Dikt af skämtsamt innehåll.

SKÄMTFULL, a. 2. Se *Skämtsam*. — *Skämtfullhet*, f. 3. — *Skämtfullt*, adv.

SKÄMTORD, n. 3. 1) Skämtsamt ord, yttrande. — 2) Ord, som brukas skämtvis.

SKÄMTSAM, a. 2. 1) Som åsytar att väcka löje, munterhet. *S-t tal. S-ma ord. S. berättelse*. — 2) Fallen för att skämta. *Han är mycket s.* — *Syn.* (för begge bem.) Skämtfull, Skämtande, Skämtaktig.

SKÄMTSAMHET, f. 3. Egenskapen att vara skämtsam. — *Syn.* Skämtfullhet, Skämtaktighet.

SKÄMTSAMT, adv. På ett skämtande sätt, på skämt, i skämtande ton. *Tala, svara s.*

SKÄMTVIS, adv. I skämtsamt tal, på skämt. **SKÄNDA**, v. a. 1. På ett högst gement sätt smäda, skymfa, utskämma. *S. ens ära. S. en flicka*, vanära henne. — *Skändande*, n. 4.

SKÄNDARE, m. 3. En, som skändar. Mest i sammansättningarna Äreskändare, Drängaskändare.

SKÄNDLIG, a. 2. I högsta grad vanärande, högst föraktlig, ytterst skamlig. *S. bedrift. Ett s-t drag*. — *Syn.* Se *Skamlig*.

SKÄNDLIGEN, adv. Se *Skändligt*.

SKÄNDLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara skändlig.

SKÄNDLIGT, adv. I högsta grad skamligt, högst föraktligt, gement. — *Syn.* Se *Skamligt*.

SKÄNK, schän'ngk, m. 2. I. (ursprungl.: bägare) 1) (i äldre språket) Källaredisk. — 2) Lågt skåp för mat- och drycksvaror, bord- och dryckeskärl, m. m. *Sätta in något i s-en. Sätta glas på s-en*. — 3) Handkammare, der bord- och dryckeskärl m. m. förvaras. — 4) Se *Vinskänk*, *Munskänk*, *Koffeskänk*.

SKÄNK, schän'ngk, m. 3. II. (Egentligen bildlig utledning af föregående ord; torde ursprungl. hafva betyd: gifva i penningar att dricka för, således: drickspenningar) 1) Gåfva, gifven i afsigt att visa sig frikostig. *Gifva någon en s. Göra någon en s. af något. Gifva en något till s-s. Få något till s-s.* — *Syn.* Se *Gåfva*. — 2) Tärepenning, som ges vandrande gesäller.

An m. *Skänk* säges icke om sådana gåfvor, som göras genom skriftligt dokument.

SKÄNKÅ, schän'ngka, v. a. 2. I. Slå i en dryck. *S. i*, se *Iskänka*. — Deraf *Beskänka*.

SKÄNKÅ, schän'ngka, v. a. 2. II. (egentl. af föregående ord; jfr. *Skänk*, II) Gifva en skänk,

gifva till skänks. *S. en något. S. bört, efter*, se *Bortskänka*, *Efterskänka*. — *Syn.* Se *Gifva*. — *Skänkande*, n. 4.

SKÄNKAS, schän'ngkås, m. 3. (pop. o. fam.) Se *Skänk*, II.

SKÄNKBALJA, schän'ngkbälja, f. 4. Balja att skölja glaskärl uti.

SKÄNKBJETJENING, f. 2. Samtliga betjeningen hos en vinskänk.

SKÄNKBORD, n. 3. Bord i en källarsal för gästerna.

SKÄNKEL, schän'ngk'l, m. 2. pl. *skänklar*. Ben på cirklar, skalm på tänger, o. s. v.

SKÄNKFAT, n. 3. Fat, som begagnas till sköljning af dricksglas.

SKÄNKJUNGFURU, f. 3. pl. — *jungfrur*. Jungfru, som står vid disken på schweizerier och kaffehus. I enahanda mening säges äfv. *Skänkmamsell*.

SKÄNKKANNA, f. 4. Stor vattenkanna med kran, hvarur vatten utgutes i en skänkbälja.

SKÄNKSÅP, n. 3. Skänk (I, 2) med skåp uppöfver. Kallas äfv. *Dubbelskänk*.

SKÄNKSVEN, m. 3. pl. — *svenner*. En, som skänker i dryckesvaror.

SKÄNKTALLRIK, m. 2. Se *Presentertallrik*.

SKÄNKLING, m. 2. (skepp.) Ett tåg med ett block i akterhand.

SKÄPPA, f. 4. 1) (ford.) a) Målkärl för torra varor = 6 kappar. — b) Så mycket af en vara, som deri rymdes. *En s. säd*. — 2) Fyrkantig korg af flätade tunna spjelar. Äfv. ett slags kärl, som landtmän bruka vid såning. — Deraf *Sädes-skäppa*. (Fig., bibl.) *Sätta sitt ljus under ena skäppa*, ej till nytta för andra använda sin vishet, sina kunskaper o. s. v., ej meddela andra af sin egen upplysning. — 3) Ett slags liten korg af näfver, hvari man plockar vilda bär. *En s. bär*. — Deraf *Näfverskäppa*.

SKÄR, n. 3. I. Öfvervattensklippa; äfv. liten holme i en skärgård. *Skären*, pl. def. Skärgården, t. ex. *Stockholmss-en*.

SKÄR, n. 3. II. 1) Inskärning, utskärning. *S. i nyckelax. S. hvari stängen insättes på en vagn*. — 2) Den hvassa underkanten på skridskor. *Gå, åka på yttre s-en*, med kroppen lutande utåt.

SKÄR, a. 2. III. 1) (af gamla ordet *Skir* ell. *Skior*, eld) Ljus, klar, ren. *S. färg. hy. S. röst*. — 2) (af fr. *Chair*) Ljusröd. *S. hall, klädning*.

SKÄRA, v. a. 1. I. Göra skär, ren. Brukas mest fig. i andlig mening. — *Syn.* *Rena*. — *Skärande*, n. 4.

SKÄRA, v. a. o. n. 3. Impf. *Skar*; pl. *Skuro*. Sup. *Skurit*. Part. pass. *Skuren*. 1) Medelst knif eller något annat havsst intränga i ett föremål; genom dragning eller blott tryckning dermed göra öppning i något, stycka, sönderdela eller gifva något annan form. *S. i något med en knif. S. någon i ansigtet med en knif. S. bröd, kött. S. sig en skifva bröd. S. tungan ur halsen på någon. S. stek, skära före deraf. S. håll på något*, genom skärning göra hål derpå. *S. säd ell. blott s.*, med lie aftaga mogen säd. *S. en penna*, uppskära den. *S. en bok*, genom skärning jemna den i kanten. I samma mening säges äfv.: *S. papper. S. träd*, med knif beskära dem. *S. någon för sten*, genom skärning operera derför. *S. i trä*, gravera i trä vissa figurer. *Han skär väl*, skär väl före, äfv. skär väl till. (Fig.) *S. lagrar*, förvärfva ära. *S. länder*,